

Кодекс торговельного мореплавства України. Юрінком Інтер

Кодекс торговельного мореплавства України подається відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру»» № 4017-IX від 10 жовтня 2024 року.

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

КОДЕКС ТОРГОВЕЛЬНОГО МОРЕПЛАВСТВА УКРАЇНИ

Чинне законодавство зі змінами та доповненнями
станом на 02 березня 2026 року

Офіційний текст

ЮРІНКОН ІНТЕР
Київ – 2026

УДК 347.795.3(477)“2026”(094.5)
К58

Джерело документа –
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Увага! Копіювання вбиває книгу

Кодекс торговельного мореплавства України. Офіційний текст. Київ:
К58 Юрінком Інтер, 2026. 144 с.

ISBN 978-966-667-980-5

Кодекс торговельного мореплавства України подається відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру»» № 4017-IX від 10 жовтня 2024 року.

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

УДК 347.795.3(477)“2026”(094.5)

Видавництво «Юрінком Інтер» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. Ця книга виготовлена з паперу, сертифікованого Forest Stewardship Council®

ISBN 978-966-667-980-5

© Юрінком Інтер, 2026

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ГЛАВА 1 ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА

Стаття 1. Завдання Кодексу торговельного мореплавства України

Кодекс торговельного мореплавства України регулює відносини, що виникають з торговельного мореплавства.

Під торговельним мореплавством у цьому Кодексі розуміється діяльність, пов'язана з використанням суден для перевезення вантажів, пасажирів, багажу та пошти, рибогосподарської діяльності, розвідки та видобування корисних копалин, пошуку і рятування людей, що зазнали лиха на морі, виконання буксирних, криголамних і аварійно-рятувальних операцій, навігаційно-гідрографічних робіт, прокладання кабелю, а також для інших господарських, наукових і культурних цілей.

{Стаття 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1054-ІХ від 03.12.2020}

Стаття 2. Право на торговельне мореплавство

Діяльність, що входить у поняття «торговельне мореплавство», відповідно до статті 1 цього Кодексу можуть провадити суб'єкти господарювання за наявності в них відповідної ліцензії, якщо її отримання передбачено законом.

{Стаття 2 в редакції Закону № 3370-IV від 19.01.2006}

Стаття 3. Державне регулювання торговельного мореплавства

Держава здійснює регулювання торговельного мореплавства через центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах морського і внутрішнього водного транспорту, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері морського транспорту, інші центральні органи виконавчої влади та національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері транспорту.

Згідно з цим Кодексом, іншими актами законодавства та міжнародними договорами України центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і внутрішнього водного транспорту, в межах своїх повноважень за участю заінтересованих центральних органів виконавчої влади розробляє та затверджує нормативно-правові акти з питань торговельного мореплавства, інструкції, правила перевезень вантажів, пасажирів, пошти і багажу, правила перевезень у прямо-

му змішаному та прямому водному сполученні, технічні вимоги до морських суден, порядок здійснення технічного нагляду за суднами, правила контролю суден з метою забезпечення безпеки мореплавства, положення про класифікацію, порядок розслідування та обліку аварійних морських подій із суднами, порядок реєстрації суден у Державному судновому реєстрі України та порядок реєстрації суден у Судновій книзі України, інші акти, які є обов'язковими для всіх юридичних та фізичних осіб.

{Частина третю статті 3 виключено на підставі Закону № 1054-ІХ від 03.12.2020}

{Стаття 3 в редакції Закону № 885-VI від 15.01.2009; із змінами, внесеними згідно із Законами № 5462-VI від 16.10.2012, № 5502-VI від 20.11.2012, № 124-ІХ від 20.09.2019, № 1054-ІХ від 03.12.2020}

Стаття 4. Застосування загальних засад законодавства України

До цивільних, адміністративних, господарських та інших правовідносин, що виникають із торговельного мореплавства і не врегульовані цим Кодексом, відповідно застосовуються правила цивільного, адміністративного, господарського та іншого законодавства України.

Відносини щодо прийняття, набрання чинності, оскарження в адміністративному порядку, виконання, припинення дії адміністративних актів у сфері торговельного мореплавства регулюються Законом України «Про адміністративну процедуру» з урахуванням особливостей, визначених цим Кодексом.

{Статтю 4 доповнено частиною згідно із Законом № 4017-ІХ від 10.10.2024}

Стаття 5. Застосування права у зв'язку з заподіянням судном шкоди

У разі заподіяння судном шкоди, що не передбачена статтями 296 і 314 цього Кодексу, відшкодування завданих збитків регулюється законодавством держави, де мала місце дія або інша обставина, що стала підставою для вимоги про відшкодування шкоди, а якщо шкода заподіяна у відкритому морі, – законодавством держави, під прапором якої плаває судно.

Стаття 6. Застосування іноземного законодавства

Включення в договори, передбачені цим Кодексом, умов про застосування іноземного законодавства і звичаїв торговельного мореплавства дозволяється у разі, коли сторони можуть відповідно до цього Кодексу відступати від його правил.

Стаття 7. Міжнародні договори України з питань торговельного мореплавства

Міжнародні договори України з питань торговельного мореплавства застосовуються в Україні в порядку, передбаченому Законом України «Про міжнародні договори України».

Стаття 8. Вибір суду або арбітражу

Майнові спори, що виникають у зв'язку з договором або іншими цивільно-правовими відносинами, пов'язаними з торговельним мореплаванням і віднесеними до компетенції Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України (Морська арбітражна комісія), розглядаються цією комісією за наявності згоди сторін.

Майновий спір, пов'язаний з торговельним мореплаванням, в якому бере участь іноземна юридична або фізична особа, може бути за згодою сторін передано на розгляд іноземного суду або арбітражу.

Стаття 9. Розрахункова одиниця

Розрахунковою одиницею, зазначеною у статтях 181, 194, 309, 318, 352 цього Кодексу, є одиниця «спеціального права запозичення», визначена Міжнародним валютним фондом. Суми, зазначені у статтях 181, 194, 309, 318, 352 цього Кодексу, переводяться в національну валюту України за офіційним курсом цієї валюти до одиниці «спеціального права запозичення», що публікується Національним банком України на день створення обмежувального фонду, а якщо обмежувальний фонд не створюється – на день здійснення платежу.

Стаття 10. Державний нагляд і забезпечення реалізації державної політики у сфері торговельного мореплавання

Державний нагляд і забезпечення реалізації державної політики у сфері торговельного мореплавання покладається на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері морського транспорту, який здійснює:

забезпечення дотримання і виконання зобов'язань, узятих за міжнародними договорами України у сферах морського транспорту, торговельного мореплавання, навігаційно-гідрографічного забезпечення мореплавання;

державний нагляд за виконанням вимог міжнародних договорів України та інших актів законодавства у сфері торговельного мореплавання на українських (контроль державою прапора) та іноземних (контроль державою порту) торговельних суднах, за забезпеченням безпеки мореплавання на морських шляхах, в акваторіях морських портів і на об'єктах портової інфраструктури, регулювання руху і лоцманським проведенням суден;

організацію і контроль здійснення навігаційно-гідрографічного забезпечення мореплавання, пошуку і рятування людей, які зазнали лиха на морі, дипломування моряків, а також контроль за здійсненням охорони суден і портових засобів;

контроль за діяльністю визнаних організацій, яким відповідно до міжнародних договорів України у сфері торговельного мореплавання та цього

[Перейти на сайт](#) →